

Ode aan de knoflook

Het commentaar dat voor een goed begrip van de tekst m.i. nodig is, heb ik in de voetnoten verwerkt. De lichtgroene titels tussen vierkante haken zijn van mijn hand.

[Ode aan de knoflook!]

Om!¹ Er is een [boven alles] uitstekende bergtop die bedekt is met een oneindige hoeveelheid edelstenen². Het is de woonplaats van groepen goddelijke wijzen en heiligen, van centaurs³, slangenmensen, geesten en tovenaars. Deze heilige bergtop, die omhoog rijst tot het niveau van de hoogste hemelen⁴, is een geliefde verblijfplaats van de goden. (1)

De duisternis wordt er afgeschrikt door de veelheid aan lichtstralen vanuit de duizenden flonkerende edelstenen. Uit vrees rondom⁵ op te lossen [in al dat licht] durft hij deze verblijfplaats van de maan, de sterren, de zon en het offervuur niet te naderen, zelfs niet in het begin van de nacht. (2)

Deze berg, waar de aarde in direct contact staat met de hemelen⁶, wordt voortdurend bezocht door groepen wijzen, vergezeld door hun vele volgelingen. Deze laatsten dragen in hun handen aanmaakhoutjes [voor het offervuur], heilig gras, vruchten, water en bloemen. En in de lommerrijke plaatsen worden de takken van de bomen aangeraakt door hen die op zoek zijn naar bloemen⁷. (3)

Kailash Bergtop (Ngari, Tibet)

¹ Het woord *Om* is in betekenis te vergelijken met het door de christenen gebruikte woord *Amen*. Volgens de Hindoes is het de eerste klank die is ontstaan. Dit 'heilige' woord is aan het begin van een zin een aandachtstrekker in de zin van 'Luister'. Tevens duidt het aan dat wat volgt, berust op waarheid. (Ratnakar 63)

² Vrijwel zeker wordt hier bedoeld op de berg *Kailāsa*, de meest heilige bergtop in de Himalaya (en de heiligste berg in de hele wereld voor Hindoes, Boeddhisten en voor vele anderen). De konische vorm ervan herinnert de Hindoes aan een *Shiva Linga* (een fallus-symbool). Deze bergtop is de woonplaats van Shiva en zijn gemalin Parvati. Hij wordt beschouwd als het centrum van de wereld en wordt daarom ook wel 'de navel van de wereld' genoemd. In de nabijheid van deze berg bevinden zich twee heilige meren waarvan het ene de vorm heeft van de zon (*Manasarovar*) en het andere de vorm heeft van de wassende maan (*Raksas Tal*). Vier van de grote rivieren van Azië (Indus, Sutlej, Brahmaputra en Karnali) ontspringen in deze regio. Niet zo gek dus dat men de berg als het centrum van de wereld beschouwt. (Boenders 7-20; Johnson 249-250; Kramrisch 345; Ratnakar 44; Callewaert 13-14)

³ Een centaur is half mens en half paard.

⁴ Het is dus de plaats waar hemel en aarde elkaar ontmoeten. Letterlijk staat er 'dat het de bodem vormt van de derde hemel'. Met 'de derde hemel' wordt de woonplaats van Indra bedoeld.

⁵ Letterlijk staat er: 'in 10 richtingen'.

⁶ Letterlijk staat er: '(die) de navel van de verschillende afdelingen van de hemel (is)'. Deze bergtop is immers het punt waarop de hemelen rusten. Zie vers 1.

⁷ Omdat hier een vrouwelijke uitgang wordt gebruikt, vertalen Hoernle en Wujastyk met zoiets als 'hemelse nimfen'.

Daar laten de kostbare maanstenen zelfs overdag hun koude water overvloedig stromen ten behoeve van de vorming van Himalaya kristallen. [Dit geschiedt] onder invloed van de straling van de maan, de heer van de sterren, die permanent rust aan één zijde van de kroon van de in elkaar gedraaide haarlokken van de drie-ogige Shiva⁸. (4)

Op deze aangename lommerrijke plaatsen, waar de rotsplateaus schoongewassen zijn door het water dat de wolken hebben laten vallen, waar de lucht weerklinkt van het gezang van veel verschillende soorten vogels en waar de dicht op elkaar staande bomen [tegelijkertijd] bloemen en vruchten geven, daar geven de medicinale kruiden bij nacht licht zoals offervuren dat doen. (5)

Er zijn daar leeuwen, met een enorme bos manen die witter zijn dan de manestralen. Op hun schouders hebben zij het bloed dat van de hoofden gestroomd is van de opgewonden, parende olifanten⁹ [die zij hebben overwonnen]. Deze leeuwen die daar trots hun gebrul laten horen met hun [geopende bekken die de diepte hebben van] grotten in de rotsen, zijn zelfs niet onder de indruk van de donder van de wolkenformaties. (6)

Op die berg, die met zijn ronde plateau het hoogste punt op aarde vormt, die met zijn giften van de rijkdommen van de aarde als het ware de gastheer van ieder mens is, daar, op zijn top, waar het aangenaam is door de bomen die in ieder seizoen bloemen en vruchten dragen, wonen de volgende verlichte wijzen: (7)

Ātreya¹⁰, Hārīta¹¹, Parāśara¹², Bhela¹³, Garga¹⁴, Śāmbavya¹⁵, Suśruta¹⁶, Vasiṣṭha¹⁷, Karāla¹⁸ and Kāpya¹⁹. Honderden keren hebben zij hier samen

⁸ Men zegt dat maanstenen alleen 's nachts, dus onder invloed van de maan, water afscheiden. Omdat de maan constant aanwezig is op deze bergtop, rustend in de haarlokken van Shiva, kunnen de maanstenen hier zelfs overdag water afscheiden. Zie over Shiva: Pratinakar 44-50.

⁹ Het gaat hier dus om olifanten die op het moment waarop hun mannelijke kracht op z'n hoogtepunt was, door de leeuwen overwonnen zijn.

¹⁰ De legendarische arts **Ātreya** kreeg zijn kennis van **Bharadvaja**. Deze wijsgeer en arts had zich tijdens een bijeenkomst van vele wijzen in de Himalaya bereid verklaard naar de god **Indra** te gaan, om daar te vragen of de goden hun medische kennis beschikbaar wilden stellen aan deze groep van wijze mannen, zodat zij de mensen van hun ziekten zouden kunnen genezen. (Zie over **Ātreya**: *History of Indian Medicine*, p. 430-454)

Ātreya zou zijn kennis hebben doorgegeven aan zes leerlingen, die alle een medisch handboek hebben geschreven.

Helaas zijn deze handboeken niet allemaal bewaard. Een van zijn leerlingen was **Agniveśa**.

Deze heeft in zijn boek de kennis van zijn leermeester **Ātreya** doorgegeven. **Agniveśa**'s leerling **Caraka** heeft de inhoud van dit boek op een andere wijze geordend en hier en daar aangevuld en heeft daarmee een van de belangrijkste medische handboeken gecomponeerd: de **Caraka Samhitā**. Vrijwel ieder hoofdstuk van Caraka's werk begint en/of eindigt met de mededeling dat hier de kennis van **Ātreya** wordt doorgegeven. (Zie over **Agniveśa**: *History of Indian Medicine*, p. 519-527; en over **Caraka**: p. 608-621)

¹¹ **Hārīta** was ook een van de zes leerlingen van **Ātreya**. Van hem is een **Hārīta Samhitā** bewaard gebleven. Die heeft evenwel minder invloed gehad dan het werk van **Caraka**. (Zie over **Hārīta**: Hoernle, p. 11; *History of Indian Medicine*, p. 551-560)

¹² **Parāśara** was ook een van de zes leerlingen van **Ātreya**. In de medische handboeken wordt wel aan hem gerefereerd, maar zijn werk is niet bewaard gebleven. (*History of Indian Medicine*, p. 430).

¹³ **Bhela** was ook een van de zes leerlingen van **Ātreya**. Zijn medische handboek is in één (zeer gehavend) manuscript bewaard gebleven, de **Bhela Samhitā**, daterend van het midden van de 17e eeuw. Het werk zelf is uiteraard veel ouder. De vermaarde auteur **Vāgbhata** blijkt veel aan dit werk ontleend te hebben. (*History of Indian Medicine*, p. 528-546)

¹⁴ **Garga** is een veel voorkomende naam. Er is ene **Garga** aanwezig tijdens de vergadering van wijzen in de Himalaya (zie noot hierboven over **Ātreya**). En er wordt ene **Garga** als medisch auteur genoemd in de **Prayogaratnākara** en in de **Matsya Purāṇa**. (Zie verder: *History of Indian Medicine*, p. 300-301)

¹⁵ **Śāmbavya** is volgens de **Kaśyapa Samhitā** ook een belangrijk medisch auteur geweest, maar van hem is geen werk bewaard gebleven. (*History of Indian Medicine*, p. 667).

rondgelopen, nieuwsgierig naar de smaken, eigenschappen, vormen, potenties en namen van alle medicinale planten. (8)

Suśruta zag [een plant] met bleekgroene bladeren en witte bollen. De bladeren hadden een donkerblauwe glans als van een saffier en de bollen waren zo doorschijnend wit als de jasmijnbloem, als kristal, als de witte lotus, als de manestralen, als de schelp of als mica.

Suśruta, wiens nieuwsgierigheid was gewekt, ging naar de wijze koning van Varanasi, [zijn leermeester Dhanvantari,²⁰ en vroeg hem] wat dit in 's hemelsnaam was. De heilige man antwoordde hem als volgt: (9)

In vroeger tijden heeft de leider van de duivelen zelf van de drank van de onsterfelijkheid gedronken, die was ontstaan door het karnen [van de wateren]²¹. Toen heeft heer Viṣṇu zijn hoofd afgeslagen. (10)

Er bleef [een stuk] slokdarm aan dat afgeslagen hoofd vastzitten. En de druppels [van de nectar] die daaruit vielen, heeft de aarde als voedsel gebruikt om de knoflook hier te laten groeien. (11)

En daarom eten de brahmanen geen knoflook, omdat de plant afkomstig is van iets dat in contact stond met een lichaam²². De geleerden die de boeken [daarover] bestudeerd hebben, zeggen dat de onaangename geur in feite ook dit als oorzaak heeft. (12)

Ze hebben deze plant *raśūna* (betekenis: één smaak missend) genoemd omdat hij [van de zes smaken] de zoute smaak mist²³. Gewone mensen

¹⁶ *Suśruta* is een Ayurvedisch arts die een van de belangrijkste medische handboeken op zijn naam heeft staan: de *Suśruta Sam.hitā*. Hij zou zijn onderricht hebben gekregen van *Dhanvantari*. Deze laatste (een mythologische figuur uit de godenwereld, die tot de mensenwereld zou zijn afgedaald als de arts *Dividasā*) wordt ook wel 'de koning van Benares (= Varanasi)' genoemd (zie noot bij vers 9). Hij zou, samen met *Bharadvaja* en *Kāśyapa* zijn kennis van de god *Indra* hebben ontvangen. (Zie over *Dhanvantari: History of Indian Medicine*, p. 308-333; en over *Suśruta*: p. 572-601) De geleerden zijn het er niet over eens wanneer *Suśruta* precies heeft geleefd. Wuyastik stelt (63-64): De kern van zijn werk zal enkele eeuwen BC zijn ontstaan en het zal zijn gereviseerd en uitgebreid tot zijn huidige vorm vóór de 6^e eeuw AD.

¹⁷ *Vasiṣṭha* is een wijze uit de Vedische periode. Aan hem worden veel van de hymnen uit de *Rigveda* toegeschreven. Verder ziet men hem als de auteur van een wetboek, en van de *Vasiṣṭha Sam.hitā*, een medisch werk. (*History of Indian Medicine*, p. 283-287)

Ook veel latere yogi's dragen deze naam, waaronder de auteur van het belangrijke spirituele werk, de *Yoga Vasiṣṭha*, dat de basis werd voor een van de yoga-disciplines.

¹⁸ *Karāla* is een oogspecialist geweest, waarvan geen werk is overgeleverd, maar die een enkele keer door andere auteurs wordt geciteerd. (*History of Indian Medicine*, p. 771)

¹⁹ Ook *Kāpya* is een bekend medicus geweest. Van hem weten we vrijwel niets. *Caraka* haalt hem enkele keren aan in zijn werk. (*History of Indian Medicine*, p. 461-462)

²⁰ *Kāśi* is de vroegere naam van de stad *Varanasi*, die tot 1956 trouwens Benares heette. Met 'de koning van Kāśi' wordt hier vrijwel zeker *Dhanvantari* bedoeld, de man van wie *Suśruta* zijn medisch onderricht zou hebben genoten (Zie ook noot bij vers 8). Zie over *Shiva*, *Kāśi* en *Dhanvantari* ook: Callewaert, hfdst. 9: "Shiva in Benares".

²¹ Dit vers refereert aan een incident tijdens het ontstaan van de wereld. Door het karnen van de oceaan ontstond de nectar (*amṛta*) die garant stond voor onsterfelijkheid. De goden en de duivels vochten om het bezit van deze drank. God *Viṣṇu* wist, in de vorm van de wondermooie vrouw *Moninī*, de duivels af te leiden en de drank aan de goden te geven. De leider van de duivels (vaak wordt *Rāhu* als zodanig genoemd) mengde zich onder de goden en dronk van de nectar. *Viṣṇu* merkte dit en slingerde zijn zonneschijf naar hem toe, waarmee hij hem onthoofdde. Daarop namen de goden de nectar mee naar de hemelen. Dit verhaal wordt o.a. in de *Mahābhārata* verteld. (Callewaert 55-56 en 143-144; Hoernle p. 11; Anant Pai: *Het karnen van de oceaan*)

²² En nog wel dat van een duivel! Vāgbhata zegt dat er expliciet bij in zijn *Astāṅga Hṛdayam*, deel VI, hfdst. 39, vers 112a: **dvijā nāśnanti tamato daitryadehasamudbhavam**. In vertaling: *De brahmanen eten hem niet omdat hij ontstaan is uit het lichaam van een duivel*.

²³ Het woord *raśūna* zou een samenstelling zijn van de twee woorden *rasa* en *ūna*. *Rasa* betekent 'smaak' en *ūna* betekent 'tekort, ontbrekend'. Hier is ongetwijfeld sprake van volksetymologie. (In het Wdb. wordt het woord overigens als *rasuna* gespeld.)

gebruiken evenwel de naam *lasuna* (knoflook)²⁴. Waarom [verder] te spreken over de vele benamingen van de plant in de lokale talen? Luister liever naar de smaken, eigenschappen en potenties, want die zijn van belang voor het gebruik. (13)

De knoflook wordt zowel in smaak als in vertering scherp geacht, maar in de vertering is hij daarnaast ook zoet. Hij is licht te verteren en tegelijkertijd door zijn geur heel moeilijk verteerbaar²⁵. Hij is verwarmend van potentie en is vermaard als een afrodisiacum. (14)

De belangrijkste wijzen hebben verklaard dat de knoflook door zijn zure, hete en olieachtige aard de kracht van de wind (vāta) teniet kan doen. Hij kan de gal (pitta) tot rust brengen omdat hij zoet en bitter is en vanwege zijn sappigheid. En hij kan de kracht van het slijm (kapha) overwinnen vanwege zijn hitte, scherpste en pikantheid. Hij is [door de Schepper] bedoeld om de ontregelingen van de drie lichaamsvochten weer in balans te brengen, zodat hij alle ziekten kan genezen. (15)

En de knoflook kan zelfs de lucht (vāta) overwinnen die in de botten is gegaan en er wordt gezegd dat hij [daar] ook het slijm (kapha) kan verminderen als dat [tenminste] nog niet zo lang verhoogd is²⁶. Hij kan het spijsverteringsvuur in belangrijke mate stimuleren en wordt beschouwd als een uitstekend tonicum voor de vitale kracht en de uitstraling. (16)

[Het knoflookfestival]

Welnu: hier wordt nu²⁷ het knoflookfestival beschreven, wanneer gelukkige mensen genieten van verschillende soorten wijn, vlees, ghee, gerst en tarwe. Het festival vindt plaats gedurende de winter²⁸ en de lentemaanden *Madhu* and *Mādhava*²⁹. (17)

De lieflijke vrouwen laten [in die tijd] hun bekoorlijk versierde ceintuurs af evenals de kettingen die koud op hun boezem drukken, zodat de borsten [dan] vrij kunnen bewegen. En de geliefden kunnen [dan] niet genieten van het dakterras, dat [gewoonlijk] zo plezierig is omdat het baadt in de stralen van het maanlicht. In die tijd inderdaad wordt [het festival] gehouden, als men geniet van de geurige aloë³⁰ en als de lichamen ingesmeerd worden met saffraan³¹. (18)

²⁴ Een wisseling van *r* en *l* aan het begin van dit woord lijkt misschien ongewoon, maar deze twee klanken liggen dicht bij elkaar en wisseling komt in oudere taalstadia regelmatig voor. Ook in de Germaanse talen is een *r/l*-wisseling niet ongewoon. Vergelijk bijvoorbeeld het Nederlandse *wandelen* met het Duitse *wandern*.

²⁵ Hoernle (12) gaat in noot 8 uitvoerig in op de tegenstrijdigheden in dit vers. Hij laat de visies van verschillende auteurs de revue passeren.

²⁶ In vers 15 is al over het kalmeren van het slijm (kapha) in algemene zin gesproken. Ik ga er daarom van uit dat hier bedoeld wordt de lucht en het slijm in de botten. Door slijm in de botten en gewrichten ontstaat er o.a. bewegingsbeperking, jeuk, zwelling en oedeem.

²⁷ In de verzen 17 - 19.

²⁸ De winter omvat de twee seizoenen 'winter' en 'vorstperiode'. De eerste periode beslaat de periode van half november tot half januari, de tweede die van half januari tot half maart.

²⁹ Het lenteseizoen (van twee maanden) beslaat de periode van half maart tot half mei.

³⁰ Wujastyk suggereert in zijn vertaling (*the time when people are taking pleasure in the aloes wood of springtime*) dat de mensen naar de Aloë-bossen gaan (die zich m.n. aan de voet van de Himalaya bevinden). Daar de aloë evenwel ook

Men moet dan slingers van dikke bollen knoflook maken en ze ophangen aan de voorkanten van het huis en aan de toegangspoorten en aan de deuren van de paviljoens op het dak. En op het erf (d.w.z. op de aarde zelf) zal men rituelen houden [ter ere van de knoflook]. En men zal de bedienden van het huis knoflookslingers laten dragen. Zo behoren de mensen het festival, dat *Svalpovama* (= het onvergelijkbare) wordt genoemd, te vieren. (19)

[Het eerste recept: knoflooksap]

Welnu: iemand die een reinigingskuur heeft ondergaan, die helemaal schoon is, die eer heeft bewezen aan de goden, de priesters en het vuur³², kan [daarna] op een astrologisch gunstige dag starten met het drinken van vers uitgeperst knoflooksap, gezeefd door een doek³³. (20)

De patiënt kan een kop (= 200 ml.), een halve kop of anderhalve kop drinken of zelfs nog meer, want er staat hier geen vastgestelde hoeveelheid voor. De hoeveelheid is afhankelijk van de mate van ontregeling van de lichaamsvloeistoffen (dosha's) die de ziekten veroorzaakt hebben. (21)

Terwijl de persoon drinkt, moet men hem met een palmsblad langzaam koele lucht toewaaien. Maar als hij bewusteloos raakt, zelfs ondanks het drinken, dan moet men [hem] besprenkelen met water met sandelhoutolie. (22)

Men zal het sap mengen met een derde deel wijn en daarvan zal hij één slokje nemen. Dat moet hij even in zijn mond houden en het in zijn keel laten rondspoelen en daarna kan hij het samen met de rest drinken. (23)

Als het knoflooksap verteerd is, zal iemand die gewend is aan melk, in melk gekookte rijst geserveerd krijgen, of bouillon van het vlees van dieren die op de steppen leven; of hij zal bediend worden met lekkere linzensoep met vet daarin. Hij moet dit eenmaal per dag nemen in een bescheiden hoeveelheid. (24)

Hij kan de wijnsoort *mardvika* drinken of mede (honingdrank); of mede en de wijnsoort *madira* in gelijke hoeveelheden, of [mede met] kruidenwijn, molasse-rum, rijstlikeur, *agaja*-likeur³⁴, gemengde likeur of welke soort likeur dan ook. Maar wat hij ook drinkt, hij moet het met water drinken en niet meer dan één soort tegelijkertijd, zodat hij niet dronken wordt. (25)

gebruikt wordt als wierook en in parfums en huidtonics, zou ook daarop bedoeld kunnen zijn. (Patnaik 166) Vāgbhata noemt in zijn *Astāṅga Hṛdayam*, deel I, hfdst. 3, vers 11 en 20, zowel de aloë als de saffraan als kruiden die in de winter en de lente gebruikt worden. Hij beveelt de rook van de aloë aan en de pasta van de saffraan. Gezien ook het feit dat de aloë hier het adjectief 'geurige' bij zich heeft, is een verwijzing naar het cosmetische (en medicinale) gebruik hier m.i. het meest aannemelijk.

³¹ Saffraanpasta was zeer kostbaar en werd dan ook alleen gebruikt door de rijken. Het werd (en wordt) gebruikt om de huid een gouden teint te geven en daarmee een attractief uiterlijk. Daarnaast heeft het ook medicinale eigenschappen: het heeft anti-allergische eigenschappen en laat bijvoorbeeld puistjes verdwijnen. (Patnaik 143)

³² Het vuur (oftewel de vuurgod *Agni*) brengt de verbinding tot stand tussen de mens en de godenwereld.

³³ En daardoor zonder stukjes knoflook erin. Ook Vāgbhata spreekt in zijn *Astāṅga Hṛdayam* (deel VI, hfdst. 39, vers 116) over het door een doek filteren van het knoflooksap.

³⁴ Een onbekende likeursoort.

Iemand die geen alcohol drinkt, kan warm water drinken of hij kan ook zuur gefermenteerd rijstwater, gefermenteerde bonendrank, gefermenteerde gerstedrank of verse zure room drinken. (26)

Iemand die deze drank gebruikt, mag daarbij beslist geen kandisuiker eten en ook geen ongekookt water drinken. Hij moet constant op zijn hoede zijn voor spijsverteringsproblemen; en hij moet het niet [maar] een paar dagen nemen. (27)

[Het tweede recept: uitgeperste knoflook]

Het volgende: Pers goede, verse knoflookbollen en voeg een gelijke hoeveelheid ghee toe. Roer de twee ingrediënten met een grote lepel in een botervat goed door elkaar. (28)

Men moet [dit] 's ochtends eten gedurende 10 dagen of langer met een gelijke hoeveelheid bilva (vrucht van de *Aegle marmelos*). En als dat verteerd is, moet men het dieet volgen dat in het recept van het knoflooksap [hierboven]³⁵ beschreven is. (29)

Deze twee recepten die ik heb beschreven, zijn de belangrijkste. En tot degene die geen van beide recepten wil gebruiken, [zeg ik]: Luister [dan] naar andere recepten van mij. (30)

[Het derde recept: een knoflookgerecht]

Verwijder het vuil van de knoflookbollen, zodat ze zo wit glanzen als schelpen. Je kunt ze in ghee en olie tezamen klaarmaken met [daarbij] gerst, gefermenteerde rijstdrank en azijn. Je kunt ze bereiden zoals je soep en vlees klaarmaakt, met mungbonen, vermengd met groene groenten, specerijen en het geurige donkere zout. Je kunt ze [trouwens] op veel verschillende manieren eten en je kunt ook andere delen van de plant gebruiken. (31)

[Het vierde recept: drank van knoflook en vlees]

Kook de knoflookstengels samen met vlees en zeef het. Deze smakelijke drank kan men [de patiënt] laten drinken. Men kan hem [ook] een drank geven die op dezelfde wijze is klaargemaakt [maar dan] met melk (i.p.v. met vlees), of met soep waaraan bonen zijn toegevoegd. (32)

[Het vijfde recept: knoflook-gersteballen]

En nu [het volgende recept]: Voeg knoflook samen met olie en azijn toe aan een hoeveelheid gerst. [Maak er een bal van en] smeer die knoflookgerstebal rondom in met klei. Laat hem een jaar zo liggen. Wie er daarna gebruik van maakt, kan genezen van ziekten, zelfs van lang bestaande. (33)

[Het zesde recept: knoflook voor de brahmanen]

[En wat de brahmanen betreft]: Wanneer men een koe drie dagen zonder gras heeft laten staan, dan kan men haar [daarna] voeden met [een

³⁵ In de verzen 20-27.

mengsel bestaande] uit twee delen gras en een deel knoflookstengels. Als een brahmaan dan haar melk, yoghurt, ghee of botermelk gebruikt heeft en zo verschillende ziekten heeft overwonnen, kan hij gelukkig zijn³⁶. (34)

[Het zevende recept: gekookt knoflooksap]

Voeg bij elkaar: vierentwintig en een halve liter knoflooksap³⁷, een kwart van die hoeveelheid aan gistcultuur, ruim zeven en een halve deciliter gezuiverde olie³⁸, en ruim vier en een halve kilogram gemalen knoflook³⁹. Als dit ingekookt is, voeg er dan nog circa dertien kilogram van de goed afgekoelde plant ramshoorn⁴⁰ aan toe⁴¹. Een wijs iemand zal er daarna ook nog eens ruim anderhalve kilogram gemalen knoflook aan toevoegen⁴². (35)

Na vijftwintig dagen zal deze drank zijn smaak, kleur en aroma hebben aangenomen. Als olie is het [dan] inderdaad uitstekend en heel effectief. Als een persoon het volgens voorschrift gebruikt als olie of als kruidenwijn, zullen aanvallen van ziekte hem vermijden, net zoals in een strijd de tegenstanders uit de buurt blijven van degene die wapens draagt. (36)

[Het achtste recept: knoflookpasta als preventief hoestmiddel]

Kneus ruim 750 gram schoongemaakte knoflook⁴³ en meng dit met 24 gram poeder van de drie myrobolanen⁴⁴ en met 2 dl. ghee en olie⁴⁵. Men beveelt aan om dit tien dagen lang 's ochtends vroeg te nemen als preventief middel voor hoesten en astma. (37)

[Knoflook als de universele remedie]

Als men knoflook gebruikt samen met vāta-verlagende middelen, kan hij buikzwellingen die door vāta worden veroorzaakt, laten verdwijnen. Als men knoflook vermengt met [hars van] de catechuboom⁴⁶, kan dit mengsel huidaandoeningen zeer snel genezen. Als men knoflook mengt met [poeder van] de lampionplant⁴⁷, is hij een remedie tegen hoesten en astma. En men zegt dat knoflook met zoethout⁴⁸ gemengd, goed is voor de stem. (38)

Als men knoflook gebruikt samen met verschillende soorten ingrediënten, geneest het verschillende soorten ziekten. Er is geen enkele beperking in het gebruik ervan, dus de recepten ervan kunnen ook door gezonde mensen worden gebruikt. (39)

³⁶ Hij heeft dan van de genezende werking van de knoflook geprofiteerd terwijl hij toch zijn zuiverheid heeft gehandhaafd.

³⁷ Als hoeveelheid wordt aangegeven: 32 *prastha*'s. Eén *prastha* is 768 gram of ml.

³⁸ Als hoeveelheid wordt aangegeven: 1 *prastha*.

³⁹ Als hoeveelheid wordt aangegeven: 6 *prastha*'s.

⁴⁰ *Ramshoorn* is de Nederlandse naam van de plant *Gymnema sylvestre*.

⁴¹ Er wordt gesproken van een *kalaśa*; dat is 12888 gram.

⁴² Als hoeveelheid wordt aangegeven: 2 *prastha*'s.

⁴³ Als hoeveelheid wordt aangegeven: 1 *prastha*; dat is 768 gram of ml.

⁴⁴ Als hoeveelheid wordt aangegeven: een halve *pala*; en dat is de helft van 48 gram. De drie myrobalanen zijn de volgende bomen (en vruchten daarvan): *Emblica officinalis*, *Terminalia bellerica* en *Terminalia chebula*.

⁴⁵ Als hoeveelheid wordt hier aangegeven: een *kudava*; dat is een vierde deel van een *prastha*, dus 192 gram of ml.

⁴⁶ In de tekst wordt gesproken over *khadira* en dat is de benaming voor de boom *Acacia catechu* (en zijn hars).

⁴⁷ Met *hayagandhā* wordt de lampionplant *Physalis flexuosa* aangeduid.

⁴⁸ De Sanskriet-benaming *madhu-yaṣṭi* betekent letterlijk 'zoete stok' of 'honingstok'. De Latijnse naam voor 'zoethout' is *Glycyrrhiza glabra*.

Luister aandachtig, Suśruta, als in het kort de [goede] kwaliteiten van het gebruik van knoflook als een uitstekend tonicum besproken worden. (40)

Knoflook laat huidaandoeningen, gebrek aan eetlust, buiktumoren, hoesten, vermagering, vitiligo en zwakke spijsvertering verdwijnen. De plant geneest ziekten door verhoogde vāta, overvloedige menstruaties, koliekpijnen, tuberculose, darmaandoeningen, miltaandoeningen en aambeien. Hij is effectief bij eenzijdige verlamming, lage rugpijn, schadelijke micro-organismen, obstructies in de darmen en urinewegproblemen. En hij geneest vermoeidheid, rhinitis, reuma in armen of rug en epilepsie. (41)

Gelukkig is de man [die knoflook heeft gegeten]: zijn stem klinkt zo mooi als een fluit of een tamboer, zijn huid ziet er uit alsof hij bedekt is met het fijnste goud, hij is heel wijs en heeft een diep inzicht, zijn lichaam is goedgebouwd en vrij van rimpels etc. Al zijn zintuigen zijn goed ontwikkeld, ze werken goed samen en worden voortdurend scherper. Deze man kan honderd jaar leven in het bezit van een uitstekende spijsvertering en een onuitputtelijke viriliteit. (42)

Ik heb hier het gebruik van knoflook uiteengezet zoals het in de oude tijden door de wijzen is gezien. [Men moet de plant op de juiste wijze gebruiken.]⁴⁹ (43)

Knoflook sierraden

⁴⁹ Het tweede deel van dit vers is grotendeels onleesbaar. Deze laatste zin is een vertaling van wat Hoernle vermoedt dat er gestaan heeft.